

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Українська мова та література»

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Бакалавр
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	03 «Гуманітарні науки»
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	035 «Філологія»
СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ	035. 01 – українська мова та література

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Голова вченої ради

 проф. Постоловський Р.М.
(протокол № 7 від «29» серпня 2019 р.)

Освітня програма вводиться в дію з 01.09. 2019 р.

Ректор проф. Постоловський Р.М.
(наказ № 166-01-01 від «30» серпня 2019 р.)

Рівне, 2019 р.

ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми «Українська мова та література»

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Бакалавр
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	03 «Гуманітарні науки»
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	035 «Філологія»
СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ	035. 01 – українська мова та література

Розробники програми:

1. *Совтис Н. М.*, д-р філол. наук, доцент;
2. *Гаврилюк Н. В.*, канд. філол. наук, доцент;
3. *Кирильчук О. М.*, канд. філол. наук, доцент;
4. *Ричагівська Ю. Є.*, канд. філол. наук, доцент;
5. *Шкарбан Т. М.*, канд. філол. наук, доцент.

ВНЕСЕНО

Кафедрою української мови
Протокол № 6а від «29» червня 2019 р.

ПОГОДЖЕНО

Вченою радою факультету української філології
Протокол № 8 від «29» серпня 2019 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою
Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 7 від «29» серпня 2019 р.)

Надано чинності та введено в дію з 01.09. 2019 р.

Наказ № 166-01-01 від «30» серпня 2019 р.

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійну програму розроблено на основі Закону України «Про вищу освіту» та Стандарту вищої освіти за спеціальністю 035 «Філологія» галузі знань 03 «Гуманітарні науки» для першого (бакалаврського) рівня, затвердженого та введеного в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 20.06.2019 № 869.

Розроблено робочою групою у складі:

Совтис Наталія Миколаївна, доктор філологічних наук, доцент, професор, завідувач кафедри української мови

Гаврилюк Наталія Володимирівна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови

Кирильчук Олександр Миколайович, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української літератури

Ричагівська Юлія Євстахіївна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови

Шкарбан Тамара Миколаївна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови

**Профіль освітньої програми зі спеціальності 035 «Філологія»
спеціалізація: 035.01 – українська мова та література**

1. Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Рівненський державний гуманітарний університет, факультет української філології
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти – бакалавр, Спеціальність 035 «Філологія», Спеціалізація 035.01 – українська мова та література Освітня програма «Українська мова та література»
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Українська мова та література» Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти Галузь знань 03 «Гуманітарні науки» Спеціальність 035 «Філологія»
Тип диплома та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання – 3 роки 10 місяців
Наявність акредитації	Міністерство освіти і науки України, Акредитаційна комісія. Сертифікат про акредитацію спеціальності 035 Філологія за рівнем бакалавр : серія НД № 1889756, протокол від 16.06.2016 р. № 121 (наказ МОН України від 21.06.2016 р. № 79-А), термін дії до 01.07.2026 р.
Цикл/рівень	Перший (бакалаврський) рівень / 7 рівень НРК / FQ-EHEA – перший цикл / EQF-LLL – 6 рівень
Передумови	Повна загальна середня освіта
Мова(и) викладання	Українська мова
Термін дії освітньої програми	На термін навчання
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://www.rshu.edu.ua/
2. Мета освітньої програми	
Підготувати компетентного конкурентоспроможного фахівця-філолога (українська мова і література) зі знанням іноземної мови, здатного професійно і творчо вирішувати поставлені завдання; забезпечити здобуття фундаментальних та професійно орієнтованих знань і вмінь, які мають стати основою для отримання кваліфікації філолога.	
3. Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність)	Галузь знань: 03 «Гуманітарні науки» Спеціальність: 035 «Філологія» <i>Об'єктами вивчення та професійної діяльності бакалавра філології є українська мова (в теоретичному/практичному, синхронному/діахронному, діалектологічному, стилістичному, соціокультурному та інших аспектах); література й усна народна творчість; жанрово-стильові різновиди текстів; міжособистісна та міжкультурна комунікація в усній і письмовій формі.</i> <i>Цілі навчання – підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі філології, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, а саме в діяльності, пов'язаній з аналізом, творенням і оцінюванням письмових та усних текстів різних жанрів і стилів, організацією успішної комунікації</i>

	<p>державною та іноземною мовами.</p> <p><i>Теоретичний зміст</i> предметної галузі становить система базових наукових теорій, концепцій, принципів, категорій, методів і понять філології.</p> <p><i>Методи, методики та технології</i>: загальнонаукові та спеціальні філологічні методи аналізу лінгвістичних одиниць, методи й методики дослідження мови і літератури, інформаційно-комунікаційні технології.</p>
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	<p>Вища освіта в царині гуманітарних наук (спеціальність «Філологія», спеціалізація «Українська мова та література»).</p> <p>Ключові слова: мовознавство; лексична та граматична будова мови; літературознавство; літературні стилі й жанри; поезика; міждисциплінарні зв'язки, методика та методи навчання</p>
Особливості програми	<p>Навчання побудоване на комбінованій основі (академічна, практична, дослідницька).</p> <p>Програма уможлиблює працевлаштування в загальноосвітніх закладах, оскільки передбачено цикл психолого-педагогічних і методичних дисциплін, а також проходження відповідних практик.</p> <p>Вибірковий блок програми представлено дисциплінами, які дають можливість поглиблено вивчити іноземну мову (польська або англійська), опанувати основи суміжних спеціальностей, що відкриває нові перспективи для працевлаштування на сучасному ринку зайнятості.</p>
4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Професійні права	Бакалавр-філолог може працювати в науковій, літературно-видавничій та освітній галузях; на викладацьких посадах у закладах загальної середньої освіти; у засобах масової інформації; у різноманітних фондах, спілках, фундаціях гуманітарного спрямування, музеях, мистецьких і культурних центрах тощо; у різних галузях господарства, де потрібні послуги зі створення, аналізу, перекладу, оцінювання текстів.
Продовження освіти (академічні права)	Навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій у системі післядипломної освіти.
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Освітній процес побудований на принципах студентоцентрованого особистісно-орієнтованого, практико-орієнтованого та дослідницького навчання.</p> <p>Форми: аудиторні (лекції, практичні, семінарські, лабораторні), позааудиторні (консультації, самостійна робота, написання та захист курсових робіт; виробничі (педагогічна, науково-дослідницька), навчальні (літературно-архівна, діалектологічна) практики; електронне навчання за окремими освітніми компонентами; групова проектна робота).</p>
Оцінювання	Оцінювання навчальних досягнень студента здійснюється за результатами поточного (тестування, модульні контрольні роботи, перевірка конспектів, узагальнювальні бесіди, перевірка рефератів і творчих робіт), підсумкового контролю у формі екзаменів, заліків, захистів курсових робіт, звітів про практику та атестаційного екзамену.

6. Програмні компетентності

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства) у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій і методів філологічної науки та характеризується комплексністю й невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	<ol style="list-style-type: none">1) Здатність реалізувати свої права й обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.2) Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.3) Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.4) Здатність бути критичним і самокритичним.5) Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.6) Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.7) Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.8) Здатність працювати в команді та автономно.9) Здатність спілкуватися іноземною мовою.10) Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.11) Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.12) Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.13) Здатність проведення досліджень на належному рівні.
Фахові компетентності (ФК)	<ol style="list-style-type: none">1) Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.2) Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.3) Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії української мови.4) Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди української мови, описувати соціолінгвальну ситуацію.5) Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.6) Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати українську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.7) Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації тексту (залежно від обраної спеціалізації).

	8) Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань. 9) Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною мовою. 10) Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів. 11) Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення. 12) Здатність до організації ділової комунікації. 13) Здатність до оволодіння методиками викладання української мови та літератури в загальноосвітній школі, здатність до застосування знань із психології та педагогіки у професійній діяльності.
--	---

7. Програмні результати навчання

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації. 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати. 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти. 4. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства. 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо. 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих завдань і проблем професійної діяльності. 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів. 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію української мови і літератури, вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності. 9. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди української мови, описувати соціолінгвальну ситуацію. 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності. 11. Знати принципи, технології та прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною мовою. 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють. 13. Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі (відповідно до обраної спеціалізації). 14. Використовувати українську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя. 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів. 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.
--	--

	<p>17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.</p> <p>18. Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем професійної діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.</p> <p>19. Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.</p> <p>20. Розробляти і проводити уроки з української мови та літератури, використовуючи класичні й інноваційні методи навчання.</p>
--	---

8. Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Кадрове забезпечення освітньої програми здійснюється науково-педагогічними працівниками кафедр української мови, української літератури, стилістики та культури української мови факультету української філології. Керівник проектної групи та викладацький склад, який забезпечує виконання освітньої програми, відповідають вимогам Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності від 30.12.2015 р. №1187 (із змінами, внесеними згідно з постановою КМУ від 10.05.2018 р. № 347)
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення з реалізації програми відповідає вимогам щодо підготовки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (Постанова Кабінету Міністрів України № 1187 від 30 грудня 2015 р. «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» (із змінами, внесеними згідно з постановою КМУ від 10.05.2018 р. № 347).)
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Офіційний сайт РДГУ: http://rshu.edu.ua/ ; наукова бібліотека, читальні зали РДГУ; електронна бібліотека РДГУ: http://library.rshu.edu.ua ; дидактичні матеріали для самостійної та індивідуальної роботи студентів з дисциплін; програми практик; 100% забезпечення навчально-методичними комплексами дисциплін

9. Академічна мобільність

Національна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Рівненським державним гуманітарним університетом і закладами вищої освіти й науковими установами України
Міжнародна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Рівненським державним гуманітарним університетом і зарубіжними закладами вищої освіти
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	–

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти(роботи), практики, кваліфікаційна робота)	К-ть кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
OK01	Історія України	3	Іспит
OK02	Філософія	3	Іспит
OK03	Історія української культури	3	Іспит
OK04	Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	6	Залік, іспит
OK05	Психологія	3	Іспит
OK06	Педагогіка	3	Іспит
OK07	Безпека життєдіяльності з ООП	3	Диф. залік
OK08	Інформаційно-комунікаційні технології	3	Залік
OK09	Вступ до мовознавства	4	Іспит
OK10	Вступ до літературознавства	4	Іспит
OK11	Старослов'янська мова	3	Іспит
OK12	Історична граматики української мови	5	Залік, іспит
OK13	Сучасна українська літературна мова	34	Залік, іспит, іспит, іспит, залік,
OK14	Історія української літератури	38	Залік, іспит, іспит, іспит, залік, іспит, залік, іспит
OK15	Стилістика української мови	5	Залік
OK16	Українська діалектологія	3	Залік
OK17	Практикум з української мови	5	Залік
OK18	Історія української літературної мови	3	Іспит
OK19	Теорія і практика літературознавчого аналізу	3	Іспит
OK20	Контрастивна лінгвістика	3	Залік
OK21	Історія зарубіжної літератури	12	Залік, іспит, залік
OK22	Типологія стилів і форм у літературі	3	Залік
OK23	Вступ до соціолінгвістики	3	Залік
OK24	Методика навчання української мови	3	Іспит
OK25	Методика навчання української літератури	3	Іспит
OK26	Виробнича практика (педагогічна)	6	Диф. залік
OK27	Виробнича практика (науково-дослідницька)	3	Залік
OK28	Діалектологічна / Літературно-архівна практика	3	Залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент		173	
Вибіркові компоненти ОП			

ВК01	Релігієзнавство	3	Залік
ВК02	Економіка		
ВК03	Правознавство		
ВК04	Основи екології	3	Залік
ВК05	Вікова фізіологія і валеологія		
ВК06	Культура країни, мова якої вивчається	3	Залік
ВК07	Польська мова	19	Залік, іспит, іспит, залік, іспит
ВК08	Англійська мова		
ВК09	Польська література	3	Залік
ВК10	Англійська література		
ВК11	Українсько-польські літературні проєкції	4	Іспит
ВК12	Українсько-англійські літературні проєкції		
ВК13	Основи медіаграмотності	4	Залік
ВК14	Прикладне мовознавство		
ВК15	Літературна антропологія: українські проєкції	4	Залік
ВК16	Гендерні літературні студії		
ВК17	Актуальні проблеми неології	3	Залік
ВК18	Сучасні граматичні теорії у слов'янському мовознавстві		
ВК19	Українська драматургія: традиція й авангард	3	Залік
ВК20	Українська драматургічна класика		
ВК21	Культура українського фахового мовлення	3	Залік
ВК22	Публічне мовлення		
ВК23	Новітня лінгвістика	4	Залік
ВК24	Риторика		
ВК25	Культурологічні проєкції української літератури	4	Залік
ВК26	Тенденції сучасної української літератури		
ВК27	Літературні ієрархії та класика		
ВК28	Сучасні комунікативні стратегії і тактики	4	Залік
ВК29	Основи української орфоєпії		
ВК30	Текст як об'єкт редагування		
ВК31	Лінгвістика тексту	3	Залік
ВК32	Когнітивна лінгвістика		
ВК33	Лінгвоконцептологія		
Загальний обсяг вибірових компонент		67	
Загальний обсяг освітньої програми		240	

3. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здобувачів вищої освіти здійснюється у формі атестаційного екзамену.
Вимоги до атестаційного екзамену	Атестаційний екзамен має забезпечити оцінювання досягнення результатів навчання, визначених освітньою програмою.

4. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У Рівненському державному гуманітарному університеті функціонує система забезпечення вищим навчальним закладом якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників вищого навчального закладу та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті вищого навчального закладу, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи здобувачів вищої освіти за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників закладів вищої освіти і здобувачів вищої освіти;
- 9) інших процедур і заходів.

Система забезпечення вищим навчальним закладом якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) може за поданням Рівненським державним гуманітарним університетом оцінюватися Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.

Керівник проектної групи
(гарант освітньо-професійної програми)

доц. Гаврилюк Н.В.

